

Luxembourg, 25. junij 2024
(OR. en)

11508/24

AELE 70
EEE 36
N 65
ISL 44
FL 47
AND 12
MC 6
SM 12
FEROE 1
MI 638

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	ST 11133/24 INIT
Zadeva:	Sklepi Sveta o homogenem razširjenem notranjem trgu in odnosih EU z zahodnoevropskimi državami, ki niso članice EU, in Ferskimi otoki

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o homogenem razširjenem notranjem trgu in odnosih EU z zahodnoevropskimi državami, ki niso članice EU, in Ferskimi otoki, ki jih je 25. junija 2024 sprejel Svet za splošne zadeve.

**OSNUTEK SKLEPOV SVETA O HOMOGENEM RAZŠIRJENEM NOTRANJEM TRGU
IN ODNOSIH EU Z ZAHODNOEVROPSKIMI DRŽAVAMI, KI NISO ČLANICE EU, IN
FERSKIMI OTOKI**

1. Svet je v skladu s sklepi z dne 21. junija 2022 ocenil splošno stanje odnosov EU z naslednjimi zahodnoevropskimi državami, ki niso članice EU: Islandijo, Kneževino Lihtenštajn, Kraljevino Norveško, Kneževino Andoro, Republiko San Marino in Kneževino Monako. Ocenil je tudi stanje odnosov EU s Ferskimi otoki kot samoupravnim ozemljem v okviru Kraljevine Danske, za katerega se Pogodbi EU ne uporabljata.
2. Svet bo čez dve leti v okviru širitve notranjega trga po potrebi ponovno ocenil stanje teh odnosov. V tem kontekstu je seznanjen s tekočim delom v zvezi s prihodnjo širitvijo Evropske unije. Seznanjen je tudi z odnosi s Švicarsko konfederacijo, v zvezi s katerimi je 12. marca 2024 sprejel sklep o pooblastilu za pogajanja o obsežnem svežnju.

ZAHODNOEVROPSKE SOSEDE EVROPSKE UNIJE

3. Zahodnoevropske države, ki niso članice EU, so najtesnejše partnerice EU pri oblikovanju močnejše, varnejše, bolj zelene, konkurenčnejše in uspešnejše Evrope, ki temelji na vrednotah miroljubnega sodelovanja, demokracije, pravne države in človekovih pravic. Svet želi opozoriti na težo in pomen, ki ju EU pripisuje odnosom z vsemi temi bližnjimi, enakomislečimi partnericami, ki so močno povezane z EU. Naše dolgoletno sodelovanje je osnovano na skupnih temeljnih vrednotah in interesih ter podkrepljeno s skupno dediščino in zgodovino, pa tudi močnimi kulturnimi in geografskimi vezmi.
4. Svet poudarja pomen enotnosti v zvezi z vojno agresijo Rusije v Ukrajini. Pohvaliti želi visoko stopnjo pridruževanja Islandije, Lihtenštajna in Norveške izjavam in omejevalnim ukrepom EU. Pozdravlja dejstvo, da so se Andora, Monako in San Marino ter Ferski otoki odločili za izvajanje enakovrednih omejevalnih ukrepov. Pozdravlja tudi druge ukrepe, skladne s tistimi, ki so jih EU in njene države članice sprejele, da bi se zoperstavile vojni agresiji Rusije v Ukrajini, tudi v okviru večstranskih forumov, kar kaže na to, da EU in njene zahodnoevropske sosedje tudi na tem področju odlično in tesno sodelujejo.
5. Gospodarsko povezovanje v okviru razširjenega notranjega trga EU dodatno povezuje Evropsko unijo in njene zahodnoevropske sosedje in kaže na to, da sta naša prihodnja blaginja in gospodarska varnost odvisni druga od druge. V zadnjih dveh letih smo s številnimi pobudami na raznovrstnih strateških področjih tesne odnose še okrepili.
6. Svet ponovno poudarja, da je moč našega gospodarskega povezovanja odvisna od doslednega spoštovanja štirih svoboščin notranjega trga v odnosu, ki bi moral biti zgrajen na ravnovesju med pravicami in obveznostmi ter zagotavljati enake konkurenčne pogoje. Zato se morajo vse države, ki že sodelujejo ali želijo poglobiti sodelovanje na razširjenem notranjem trgu, zavedati svoje odgovornosti, da bi zagotovili njegovo celovitost in homogenost ter dosledno spoštovanje enakih pravic in obveznosti tako državljanov in državljanek kot podjetij. Države, ki niso članice Unije in ne izpolnjujejo enakih obveznosti kot članice, ne morejo imeti enakih pravic in uživati enakih ugodnosti kot članice.

7. Svet je v celoti zavezan krepitvi skupnih svetovnih prizadevanj za boj proti podnebnim spremembam, doseganju trajnostnega energetskega prehoda, energetske učinkovitosti in trajnostne mobilnosti, pospešitvi digitalnega prehoda ter varovanju in obnovi biotske raznovrstnosti in okolja kot celote. Pri teh vprašanjih je ključnega pomena nadaljnje tesno sodelovanje med EU in našimi najbližjimi zahodnoevropskimi partnericami, ki niso članice EU.
8. Svet je seznanjen z odličnim sodelovanjem na področjih zunanjega delovanja EU, kot so skupna zunanja in varnostna politika (SZVP) in skupna varnostna in obrambna politika (SVOP), razvojna in humanitarna pomoč, demokracija, človekove pravice in pravna država, ter poudarja pomen tesnega in sistematičnega političnega dialoga o zunanjepolitičnih zadevah skupnega interesa. Izraža veliko zadovoljstvo nad visoko ravno pridruževanja svojih najbližjih zahodnoevropskih partneric, ki niso članice EU, instrumentom in stališčem v okviru skupne zunanje in varnostne politike EU, pa tudi nad odločno podporo stališčem EU na večstranski ravni in omejevalnimi ukrepi, sprejetimi zaradi vojne agresije Rusije v Ukrajini. Z zadovoljstvom pričakuje, da se bodo zahodnoevropske partnerice izjavam v okviru SZVP in omejevalnim ukrepom strogo pridruževale še naprej, saj je to ključnega pomena za evropsko enotnost in svetovno varnost. Pri tem poudarja pomen tesnega sodelovanja, da bi preprečili izogibanje sankcijam.
9. Svet izpostavlja, da se mora sodelovanje v mednarodnih forumih med EU in njenimi zahodnoevropskimi partnericami, ki niso članice EU, nadaljevati in dodatno izboljšati, da bi lahko dalje krepili večstranski svetovni red, ki temelji na pravilih, in se skupaj lotili skupnih prednostnih vprašanj, vključno s človekovimi pravicami, mirom in varnostjo ter bojem proti podnebnim spremembam.
10. Zaradi svoje geografske in politične bližine se EU in njene zahodnoevropske partnerice, ki niso članice EU, soočajo s skupnimi varnostnimi izzivi ter so druga od druge odvisne, kar zadeva zagotavljanje nacionalne in regionalne stabilnosti. V zvezi s tem poudarjamo pomen sodelovanja in vzajemne podpore na področju zanesljive oskrbe z energijo in infrastrukture, vključno z vprašanji zagotavljanja dostopnih cen energije pri energetskega prehodu.

11. Svet vneto pozdravlja sodelovanje EU z Islandijo, Lihtenštajnom in Norveško na področju pravosodja in notranjih zadev ter z zadovoljstvom pričakuje, da bo v tem okviru vzpostavil tesnejše vezi z Andoro in San Marinom.
12. Svet je seznanjen z enostranskim ravnanjem nekaterih pogodbenic in izzivi, ki ga to ravnanje pomeni za skupno upravljanje ribjih staležev v severovzhodnem Atlantiku. Da bi ohranili pomembne gospodarske koristi, ki jih ti staleži prinašajo, in preprečili njihovo prekomerno izkoriščanje in posledično zmanjšanje, se je treba nujno dogovoriti o vzpostavitvi celovitih sistemov upravljanja, ki bodo odgovorni in trajnostni ter v katere bodo vključene vse strani, odgovorne za upravljanje teh staležev, tudi Norveška, Islandija in Ferski otoki.

ISLANDIJA

13. Islandija je pomembna in zanesljiva partnerica. Svet ceni tesno sodelovanje z Islandijo na področjih, kot so raziskave, inovacije, izobraževanje, energija, trgovina, okoljska in podnebna politika, zunanja in varnostna politika, človekove pravice in enakost spolov (tudi v mednarodnih forumih) ter pravosodje in notranje zadeve. EU ceni nenehno visoko stopnjo pridruževanja Islandije EU na področju SZVP.
14. Sporazum EGP ostaja temelj naših odnosov. V zvezi s tem želi Svet Islandiji izreči priznanje za njena prizadevanja, da bi več pozornosti namenila dobremu delovanju EGP, pa tudi za njena prizadevanja, ki jih je v zadnjih letih usmerjala v zmanjšanje zaostanka pri prenosu zakonodaje EGP.
15. Svet pozdravlja dobro sodelovanje z Islandijo pri upravljanju schengenskega območja in ceni njeno zanesljivo zavezanost učinkoviti uporabi schengenskega pravnega reda ter izvajanju prihodnjega sistema vstopa/izstopa (SVI) in Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS).
16. Svet želi pohvaliti Islandijo za uspešno predsedovanje Odboru ministrov Sveta Evrope od novembra 2022 do maja 2023 in za njeno vlogo pri vzpostavitvi registra škode, povzročene med agresijo Ruske federacije v Ukrajini, na podlagi razširjenega delnega sporazuma. Pozdravlja tesno sodelovanje med Islandijo in EU v Svetu Evrope ter pomen, ki ga Islandija in EU pripisujeta krepitvi pravne države in varstvu človekovih pravic.

17. Politika EU za Arktiko, ki se osredotoča na podnebne spremembe, okoljska vprašanja, trajnostni razvoj in mednarodno sodelovanje, dokazuje, da ima Unija velik interes za nadgradnjo in nadaljnji razvoj obstoječega medsektorskega delovanja na Arktiki. Islandija je tesna in zanesljiva partnerica pri vprašanjih v zvezi z Arktiko, Svet pa z zanimanjem pričakuje okrepitev tega posebnega partnerstva, zlasti na področju raziskav in znanosti, varnosti, ukrepov za krepitev odpornosti na podnebne spremembe in preprečevanja onesnaževanja. Svet pozdravlja močno in neomajno podporo, ki jo Islandija namenja prizadevanjem, da bi EU v Arktičnem svetu dobila status opazovalke in bi lahko sodelovala v ustreznih forumih.
18. Svet pozdravlja dobro sodelovanje z Islandijo na področju ribištva in pomorskih zadev, tudi v okviru Komisije za ribištvo severovzhodnega Atlantika (NEAFC), in z zanimanjem pričakuje nadaljevanje tega pozitivnega sodelovanja. Priznava, da je v našem skupnem interesu, da okrepimo dvostranske odnose na področju ribištva in vzpostavimo okvir sodelovanja za spodbujanje usklajenega pristopa in omogočanje enakih konkurenčnih pogojev, ki bodo podpirali trajnostno upravljanje skupnih staležev.
19. Svet ponovno potrjuje, da odločno podpira ohranitev mednarodno dogovorjenega moratorija na komercialni kitolov, ki ga je vzpostavila Mednarodna komisija za kitolov (IWC), in uvrstitev kitov in delfinov in drugih morskih vrst na seznam Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi vrstami (CITES). Ponovno tudi poziva Islandijo, naj umakne svoj pridržek glede mednarodno dogovorjenega moratorija na komercialni kitolov, vzpostavljenega v okviru Mednarodne komisije za kitolov, pa tudi pridržke v okviru CITES za te in druge morske vrste.
20. Svet pozdravlja obljubo Islandije, da bo zmanjšala emisije toplogrednih plinov in do leta 2040 dosegla ogljično nevtralnost, ter jo spodbuja k napredku pri izpolnjevanju zavez na podlagi Pariškega sporazuma. Kar zadeva zeleni prehod, EU pričakuje krepitev sodelovanja z Islandijo na tem področju ter izmenjavo tehničnega znanja in izkušenj o energiji iz obnovljivih virov ter varnih in trajnostnih nizkoogljičnih tehnologijah, vključno z vodikom ter zajemanjem in shranjevanjem ogljika. Svet pozdravlja dejstvo, da se je Islandija na konferenci COP 28 pridružila svetovni zavezi pod okriljem EU o podvojitvi letnega povečevanja energetske učinkovitosti in potrojitvi uvajanja obnovljivih virov energije do leta 2030.

KNEŽEVINA LIHTENŠTAJN

21. Odnosi med EU in Lihtenštajnom kot pomembnim in zanesljivim partnerjem so še naprej zelo dobri, dinamični ter so se od leta 2022 dodatno poglobili in diverzificirali. Svet ceni nadaljnje odlično sodelovanje z Lihtenštajnom na področjih iz Sporazuma EGP ter schengenskega oziroma dublinskega sistema, pa tudi v drugih sektorjih. Pozdravlja visoke in zanesljive stopnje prenosa Lihtenštajna v merilu EGP, še posebej pa pozdravlja prizadevanja države za družno reševanje skupnih izzivov, vključno z digitalnim prehodom in podnebnimi spremembami. Meni, da bi bilo z Lihtenštajnom smiselno nadalje razpravljati o najboljših praksah na področjih skupnega interesa, kot so regulativne ureditve blokovnih verig.
22. EU ceni nenehno visoko stopnjo pridruževanja Lihtenštajna EU na področju SZVP.
23. Lihtenštajn je s stalnim sodelovanjem v mednarodnih forumih, zlasti v okviru Združenih narodov, Sveta Evrope in OVSE, na področjih, kot so pravna država, človekove pravice in mednarodno kazensko pravosodje, postal zanesljiv in predan partner EU. Svet pozdravlja tudi uspešno predsedovanje Lihtenštajna Odboru ministrov Sveta Evrope od novembra 2023 do maja 2024.
24. Svet pozdravlja sodelovanje med EU in Lihtenštajnom na področju pravosodja in notranjih zadev, ki je od leta 2011, ko se je Lihtenštajn pridružil schengenskemu območju in začel sodelovati v dublinskem sistemu, vse obsežnejše. Pozdravlja tudi dobro sodelovanje z Lihtenštajnom pri upravljanju schengenskega območja in ceni njegovo zanesljivo podporo učinkoviti uporabi schengenskega pravnega reda. Z zadovoljstvom pričakuje tudi tesno sodelovanje Lihtenštajna pri izvajanju sistemov SVI in ETIAS. Dodatno spodbuja državo k nadaljnjemu sodelovanju v procesu premeščanja prosilcev za azil.

25. Svet opozarja na zavezanost Pariškemu sporazumu in ciljem za podnebno nevtralnost najpozneje do leta 2050. Pozdravlja dejstvo, da se je Lihtenštajn na konferenci COP 28 pridružil globalni zavezi pod okriljem EU o potrojitvi uvajanja obnovljivih virov energije in podvojitvi letnega povečevanja energetske učinkovitosti do leta 2030. Celovit pristop Lihtenštajna k trajnostnosti se dobro sklada z zelenim dogovorom EU.
26. Svet pozdravlja konstruktivno, pregledno in odprto sodelovanje med Lihtenštajnom in Evropsko unijo, katerega cilj je zagotoviti, da bi se vsa načela in merila iz Kodeksa ravnanja EU za obdavčitev podjetij zares izvajala. V zvezi s tem pozdravlja tudi pravni okvir, ki je bil vzpostavljen za preglednost in izmenjavo podatkov za davčne namene. Kar zadeva nedavne premike, sta bila prošnja Lihtenštajna za članstvo v Mednarodnem denarnem skladu (MDS) in sodelovanje pri enakih konkurenčnih pogojih na področju obdavčitve dohodkov pravnih oseb na svetovni ravni (pravila GloBE) dobrodošla.

KRALJEVINA NORVEŠKA

27. Norveška je tesna, zanesljiva in dolgoletna partnerica EU. Svet ceni tesno sodelovanje z Norveško na področjih, kot so raziskave, inovacije in izobraževanje. EU in Norveška sodelujeta pri reševanju številnih skupnih izzivov, kot so podnebne spremembe, zeleni prehod, migracije ter zaščita naših državljanov in državljanek. Naši odnosi so bili v zadnjih dveh letih vseskozi odlični.
28. Svet pozdravlja nadaljnje tesno sodelovanje z Norveško na področjih SZVP in SVOP ter ceni nenehno visoko stopnjo pridruževanja Norveške EU na področju SZVP. Z nedavno sklenjenim partnerstvom na področju varnosti in obrambe z Norveško bo to sodelovanje lahko postalo še tesnejše.
29. Norveška si prizadeva za tesno in zelo dejavno sodelovanje z EU na številnih skupnih delovnih področjih in v pobudah ter za redni dialog na različnih ravneh o ključnih zunanjepolitičnih vprašanjih, tudi z zagotavljanjem dolgotrajne podpore misijam in operacijam SVOP, sodelovanjem v projektih PESCO in Evropskem obrambnem skladu. Sodelovanje med EU in Norveško na področju varnosti in obrambe se je po začetku vojne agresije Rusije v Ukrajini še okrepilo, pri čemer je Norveška vidno prispevala h krepitvi evropske obrambne industrije z aktom o skupnih javnih naročilih (EDIRPA) in aktom v podporo proizvodnji streliva (ASAP). Svet pozdravlja tesno usklajevanje med EU in Norveško v zvezi z Ukrajino in priznava znatno finančno podporo, ki jo Norveška zagotavlja prek posebnega programa Nansen za Ukrajino. Sodelovanje med EU in Norveško temelji na skupnih vrednotah, predvsem na spoštovanju človekovih pravic in demokratičnih načel, in zajema tudi mediacijo, utrjevanje miru in mednarodno agendo za razvoj.

30. EU in Norveška imata obe močen občutek odgovornosti do svojih državljanov in državljanek, svojega naravnega okolja in prihodnjih generacij. Svet pozdravlja jasno izraženo pripravljenost Norveške, da prispeva k uresničevanju evropskega zelenega dogovora in ostane gonilna sila mednarodnega sodelovanja na področju podnebja ter da si skupaj z EU prizadeva za uresničitev zavez na podlagi Pariškega sporazuma. Pozdravlja tudi dejstvo, da se je Norveška na konferenci COP 28 pridružila svetovni zavezi pod okriljem EU o podvojitvi letnega povečevanja energetske učinkovitosti in potrojitvi uvajanja obnovljivih virov energije do leta 2030. Poleg tega z zanimanjem pričakuje okrepitev skupnih prizadevanj z Norveško prek Zelenega zavezništva med EU in Norveško, podpisanega aprila 2023, za boj proti podnebnim spremembam ter pospešitev prehoda na podnebno nevtralnost in zelenega industrijskega prehoda, še posebej v zvezi z zajemanjem in shranjevanjem ogljika ter v okviru strateških partnerstev, kot je partnerstvo na področju trajnostnih vrednostnih verig surovin in baterij. Vendar je zaskrbljen zaradi sklepa norveškega parlamenta z dne 9. januarja 2024 o globokomorskem rudarjenju na Arktiki in opozarja na mednarodne zaveze, v katerih je poudarjen postopek temeljite ocene vpliva morebitnih rudarskih dejavnosti na okolje.
31. Norveška ostaja zanesljiva ključna dobaviteljica nafte in plina za EU, hkrati pa je tudi tesna partnerica pri razvoju drugih virov energije. V zvezi s tem Svet spodbuja Norveško, naj še naprej razvija svoj potencial na področju odobalne vetrne energije ter celostno sodeluje pri projektih na področju energije iz obnovljivih virov v Severnem morju. Naše tesno sodelovanje ostaja bistvenega pomena za energetske varnost EU in cilje energetske unije ter je temelj vzajemno koristnih odnosov med EU in Norveško.
32. Politika EU za Arktiko, ki se osredotoča na podnebne spremembe, okoljska vprašanja, trajnostni razvoj in mednarodno sodelovanje, dokazuje, da je Unija močno zainteresirana nadgraditi in nadalje razviti obstoječe medsektorsko delovanje na Arktiki. Svet pozdravlja stalno močno podporo Norveške delovanju EU na Arktiki. Norveška je tesna in zanesljiva partnerica pri vprašanjih v zvezi z Arktiko in Svet z zanimanjem pričakuje nadaljnje okrepitve tega posebnega partnerstva, zlasti na področju raziskav in znanosti, varnosti, ukrepov za krepitev odpornosti na podnebne spremembe in preprečevanja onesnaževanja.

33. Svet izreka priznanje Norveški za predsedovanje Arktičnemu svetu (od maja 2023 do maja 2025) in v celoti podpira njene cilje, da bi bil Arktični svet še naprej pomemben glede na trenutne geopolitične napetosti. Pozdravlja močno neomajno podporo Norveške prizadevanjem, da bi EU v Arktičnem svetu dobila status opazovalke in bi lahko sodelovala v ustreznih forumih. EU in Norveška sta tudi ključni partnerici pri reševanju problematike oceanov, tako na svetovni kot na regionalni ravni.
34. Svet priznava pomen Norveške kot ene glavnih trgovinskih partneric EU in opozarja na pričakovani redni pregled sporazuma med Norveško in EU, katerega cilj je izmenjava dodatnih trgovinskih preferencialov za osnovne kmetijske proizvode. Obžaluje pomanjkanje napredka in ponovno odločno poziva Norveško, naj se prednostno in nemudoma dejavno vključi v konstruktiven pogajalski proces o liberalizaciji trgovine s predelanimi kmetijskimi proizvodi v okviru člena 2(2) in člena 6 Protokola 3 k Sporazumu EGP. Ponovno poziva k nadaljevanju pogajanj o zaščiti geografskih označb, ki je pomemben element mednarodne trgovine s kmetijskimi proizvodi in živali.
35. Svet pozdravlja sodelovanje z Norveško pri upravljanju schengenskega območja in ceni njeno zanesljivo podporo učinkoviti uporabi schengenskega pravnega reda ter pri izvajanju prihodnjih sistemov SVI in ETIAS. Kljub temu obžaluje, da norveški organi pri nekaterih letalskih prevoznikih EU samovoljno preverjajo identiteto potnikov, ki prihajajo z mejnih prehodov držav članic, brez posebne analize tveganja ali predhodnega obvestila Komisiji, Evropskemu parlamentu in drugim državam članicam v skladu s členom 25 zakonika o schengenskih mejah (Uredba (EU) 2016/399), kar ni v skladu s členom 2 Schengenskega protokola iz leta 1985. Še vedno ceni tesno vključevanje Norveške v schengenski oziroma dublinski sistem, ki temelji na sodelovanju, solidarnosti in učinkovitem nadzoru zunanjih meja.

36. Svet pozdravlja pozitivne rezultate in dobro sodelovanje v okviru Sporazuma med Evropsko unijo in Kraljevino Norveško o upravnem sodelovanju, boju proti goljufijam in izterjavi terjatev na področju davka na dodano vrednost ter poglavja IIa Protokola 10 k Sporazumu EGP o varnostnih carinskih ukrepih.
37. Svet obžaluje, da v zadnjih letih ni bilo doseženega napredka pri skupnem upravljanju staležev rib v severovzhodnem Atlantiku ter da Norveška ni sodelovala v Komisiji za ribištvo severovzhodnega Atlantika, zlasti kar zadeva dolgotrajna vprašanja v zvezi z otokom Spitsbergen (vključno s spoštovanjem zgodovinskega deleža EU za arktično trsko). Poleg tega obžaluje dejstvo, da je Norveška določila enostranske in pretirane kvote za skušo ter da ni konstruktivno sodelovala z EU v zvezi s tekočimi pogajanjmi glede novih dogovorov o delitvi deležev obalnih držav, na primer s predložitvijo predlogov, v skladu s katerimi EU namenoma ni vključena v dogovore o delitvi. Obžaluje tudi, da se je zmanjšal dostop flote EU do norveških voda za staleže v Severnem morju, vključno z atlantsko-skandinavskim sledom, da splošna prepoved ribolova z vlečnimi mrežami z gredjo ni znanstveno podkrepljena ter da se je čezmejni ribolov v Skagerraku nehal. Ponovno potrjuje, da je pripravljen skleniti dvostranske in večstranske dogovore, ki zagotavljajo odgovorno, stabilno in trajnostno upravljanje ribištva na podlagi ključnih virov, ter poziva Norveško k sodelovanju in podpori v zvezi s tem.
38. Svet ponovno potrjuje, da odločno podpira ohranitev mednarodno dogovorjenega moratorija na komercialni kitolov, ki ga je vzpostavila Mednarodna komisija za kitolov (IWC), in uvrstitev kitov in delfinov in drugih morskih vrst na seznam Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi vrstami (CITES). Norveško poziva, naj umakne svoj ugovor na mednarodno dogovorjeni moratorij na komercialni kitolov, vzpostavljen v okviru Mednarodne komisije za kitolov, in pridržke v okviru CITES za te in druge morske vrste.
39. Svet z zanimanjem pričakuje nadaljnjo krepitev vezi med EU in Norveško, tudi zunaj sodelovanja v okviru EGP. Še naprej bo pozorno spremljal raven splošnega ravnovesja, ki se zahteva v naših dvostranskih odnosih.

EVROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

40. Leto 2024 obeležuje 30. obletnico začetka veljavnosti Sporazuma EGP, kar je edinstven trenutek za razmislek, kako sodelovanje v okviru EGP prispeva k stanovitnemu razvoju, blaginji, stabilnosti in miru. EGP je model sodelovanja med tesnimi partnerji in zapuščina prihodnjim generacijam. Svet se z zadovoljstvom seznanja s prizadevanji za izboljšanje ozaveščenosti o pomenu in podpori Sporazuma EGP pri spodbujanju gospodarskega povezovanja med državami EGP, vzpostavljanju odpornejšega in bolj dinamičnega notranjega trga ter varovanju naših skupnih vrednot v vse bolj zapletenem globalnem okolju.
41. Svet pozdravlja vključitev nekaterih zelo pomembnih zakonodajnih aktov v Sporazum EGP v zadnjih dveh letih, kot so zakonodaja o pregledih ladij, uredba o Evropski agenciji za pomorsko varnost (EMSA), uredba o Agenciji Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA) in z njo povezana zakonodaja, sveženj o kibernetiski varnosti, uredba o nadzoru trga in skladnosti proizvodov, uredba o Evropskem organu za delo (ELA) in razširitev revidiranega sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) na področju letalstva in pomorstva ter nepremičnih naprav na celoten EGP. Poziva k večjim prizadevanjem za hitro izvajanje zakonodaje v obravnavi, kot so sveženj o gensko spremenjenih živilih in krmi, uredba o helikopterskih operacijah na morju (HOFO) in pravni red EU na področju energije, finančnih storitev in statistike, ki velja za EGP.

42. Kljub vsem prizadevanjem smo še vedno v t. i. zaostanku, saj je število aktov EU, ki še niso vključeni v Sporazum EGP in nato preneseni v državah Efte, ki so del EGP, še vedno visoko, zlasti glede pravnega reda na področju energije ter finančnih storitev in statistike. V zvezi s tem Svet ponovno poudarja, da načeli homogenosti in pravne varnosti zagotavljata učinkovitost, trajnost in navsezadnje verodostojnost notranjega trga ter morata zato še naprej usmerjati vse strani v zvezi z delovanjem Sporazuma EGP. Svet poziva države Efte, ki so del EGP, naj si še naprej prizadevajo za zmanjšanje zaostanka, tudi kar zadeva tiste zakonodajne akte, ki so že več let v postopku vključevanja v Sporazum EGP, in naj se izognejo ponovnemu zaostanku v bližnji prihodnosti. V zvezi s tem še poudarja, da sta razvoj socialne razsežnosti in izboljšani delovni pogoji ključna načela Sporazuma EGP.
43. Svet pozdravlja željo držav Efte, ki so del EGP, da bi spodbudile tesnejše sodelovanje z EU na področju pripravljenosti in odzivanja na izredne zdravstvene razmere, ter z zanimanjem pričakuje nadaljnjo razpravo o njihovem sodelovanju pri skupnih ukrepih za varovanje zdravja državljanov, kar bo še poglobilo sedanje tesne odnose tako v okviru Sporazuma EGP kot zunaj njega.
44. Svet izraža zadovoljstvo, da je bilo mogoče doseči dogovor o finančnem mehanizmu EGP in norveškem finančnem mehanizmu za obdobje od maja 2021 do aprila 2028.
45. Svet opozarja, da člen 19 Sporazuma EGP določa, da bi si morale pogodbenice še naprej prizadevati za uresničitev postopne liberalizacije trgovine s kmetijskimi proizvodi in bi zato morale vsaki dve leti pregledati pogoje trgovine s kmetijskimi proizvodi, da bi preučili morebitne koncesije in nadaljnje zmanjševanje ovir.

KNEŽEVINA ANDORA IN REPUBLIKA SAN MARINO

46. Svet je seznanjen z dejstvom, da je bil na ravni pogajalcev 12. decembra 2023 dosežen dogovor o pridružitvenem sporazumu z Andoro in San Marinom. Ko bodo končani vsi postopki, bo sporazum omogočal sodelovanje Andore in San Marina na notranjem trgu. Z njim se bo vzpostavil okvir za razvoj in spodbujanje dialoga in sodelovanja na področjih skupnega interesa, kot so raziskave in razvoj, izobraževanje, socialna politika, okolje, varstvo potrošnikov, kultura ali regionalno sodelovanje. V primeru Sveta to pomeni, da se bo s tem edinstvenim daljnosežnim sporazumom začelo novo poglavje v odnosih med EU ter Andoro in San Marinom, v katerega bodo zajete posebnosti posameznih držav in njihove posebne razmere v skladu z izjavo o členu 8 Pogodbe o Evropski uniji. V Svetu poteka temeljita analiza pravnih besedil, katere namen je pravočasno preučiti, podpisati in skleniti sporazum.
47. Svet ceni krepitev upravnih zmogljivosti v Andori in San Marinu, da bi zagotovili hitro usklajitev s pravnim redom EU ter strog nadzor in izvrševanje v skladu s standardi EU. V ta namen je pripravljen nuditi upravno in tehnično pomoč.
48. Svet pozdravlja prizadevanja Andore in San Marina na področju obveščanja glede pridružitvenega sporazuma, da bi javnost seznanili z izidi pogajanj in se z njo posvetovali. Pripravljen je pomagati pri dodatnih tozadevnih prizadevanjih, da bi državljane in deležnike seznanili s prednostmi in obveznostmi pridružitvenega sporazuma. Vse deležnike spodbuja, naj še naprej obveščajo javnost, da bi izboljšali ozaveščenost o vzajemno koristnih posledicah tega sporazuma in dosegli večjo konvergenco stališč v mednarodnih organizacijah.

49. Svet ponovno poziva Andoro, naj se pridruži Mednarodni organizaciji dela.
50. Kar zadeva zunanjo politiko, Svet pozdravlja nadaljnje sodelovanje z Andoro in San Marinom v večstranskih forumih, zlasti v okviru ZN, vključno s tesnimi stiki in usklajevanjem s stališči, deklaracijami in omejevalnimi ukrepi EU na področju SZVP, ter priznava odziv na vojno agresijo Rusije v Ukrajini. Ponovno izraža podporo nadaljnji krepitvi sodelovanja z vzpostavitvijo okvira za dvostranske politične dialoge o zunanji politiki z Andoro in San Marinom ter strukturiranemu in sistematičnemu procesu za njuno pridruževanje EU na področju SZVP, zlasti z njuno vključitvijo v skupino držav, ki so sistematično pozvane, naj se uradno pridružijo izjavam visokega predstavnika v imenu EU na področju SZVP in omejevalnim ukrepom EU. Pozdravlja udeležbo Andore in San Marina na srečanjih Evropske politične skupnosti junija in oktobra 2023 ter podpira njuno prihodnjo udeležbo na teh srečanjih.
51. Svet pozdravlja konstruktivno, pregledno in odprto sodelovanje z Andoro in San Marinom, namenjeno zagotavljanju, da bi se mednarodna načela o dobrem davčnem upravljanju in vsa merila iz Kodeksa ravnanja EU za obdavčitev podjetij zares izvajala. Pozdravlja tudi trenutna prizadevanja Andore in San Marina, da bi svojo davčno zakonodajo in prakse prilagodila standardom EU in mednarodnim standardom. Poudarja potrebo po popolni uskladitvi s standardi EU, da bi preprečili nastanek vrzeli na notranjem trgu.
52. Svet se zaveda, da bo izvajanje prihodnjih sistemov SVI in ETIAS prineslo izzive v zvezi z državljani in državljanke tretjih držav, ki prebivajo v Andori in San Marinu, ter upa, da bo to vprašanje rešeno.
53. Svet z zadovoljstvom ugotavlja, da sta Evropska investicijska banka (EIB) in Andora decembra 2022 podpisali okvirni sporazum, ki Andori omogoča, da prejme podporo za projekte v različnih sektorjih. Sodelovanje z EIB naj bi močno vplivalo na socialno, ekonomsko in geografsko kohezijo.

54. Svet pozdravlja tudi dejstvo, da je Evropska komisija 15. januarja 2024 zaključila pregled ustreznosti sklepa o zaščitnih ukrepih za varstvo podatkov s pozitivno oceno, kar omogoča nadaljnji prost pretok podatkov v Andoro.
55. Svet tudi meni, da je smiselno okrepiti sodelovanje na področju digitalnega in zelenega prehoda, saj so to skupne prednostne naloge z Andoro in San Marinom.

KNEŽEVINA MONAKO

56. Svet je seznanjen z odločitvijo o prekinitvi pogajanj o pridružitvenem sporazumu z dne 14. septembra 2023. Priznava, da ni bilo pravih pogojev za uspešen zaključek pogajanj. Kljub temu ima EU še vedno status privilegirane partnerice Monaka, ki je še naprej vabljen, da se pridruži pridružitvenemu sporazumu z Andoro in San Marinom.
57. Kar zadeva zunanjo politiko, Svet pozdravlja nadaljnje sodelovanje z Monakom v večstranskih forumih, zlasti v okviru ZN, vključno s tesnimi stiki in usklajevanjem s stališči, deklaracijami in omejevalnimi ukrepi EU na področju SZVP, ter priznava odziv na vojno agresijo Rusije v Ukrajini. Ponovno izraža podporo nadaljnji krepitvi sodelovanja z vzpostavitvijo okvira za dvostranske politične dialoge o zunanji politiki z Monakom ter strukturiranemu in sistematičnemu procesu za njegovo pridruževanje EU na področju SZVP, zlasti z njegovo vključitvijo v skupino držav, ki so sistematično pozvane, naj se uradno pridružijo izjavam visokega predstavnika v imenu EU na področju SZVP in omejevalnim ukrepom EU. Pozdravlja udeležbo Monaka na srečanjih Evropske politične skupnosti junija in oktobra 2023 ter podpira njegovo prihodnjo udeležbo na teh srečanjih.
58. Svet pozdravlja predanost Monaka varstvu okolja in boju proti podnebnim spremembam. Ceni, da se je Monako na konferenci COP 28 pridružila svetovni zavezi pod okriljem EU o podvojitvi letnega povečevanja energetske učinkovitosti in potrojitvi uvajanja obnovljivih virov energije do leta 2030. Pozdravlja ratifikacijo sporazuma o odprtem morju, t. i. „Sporazuma o BBNJ“, s strani Monaka. Prav tako je seznanjen s tem, da Monako nasprotuje globokomorskemu rudarjenju, kot je ponovno poudaril na 28. zasedanju Mednarodne oblasti za morsko dno julija 2023.

59. Svet pozdravlja razvoj dogodkov v Monaku v zvezi z vključujočim okvirom OECD in skupine G20 za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanje dobička, zlasti ustrezno izvajanje minimalnih standardov za poročanje po državah. Poleg tega opozarja na poročilo Odbora strokovnjakov za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (Moneyval) iz januarja 2023 in je zaskrbljen glede tega, kako se bosta v Monaku izvajali četrta in peta direktiva o preprečevanju pranja denarja. Še vedno bo pozorno spremljal, ali je razvoj zakonodaje v Monaku zadosten, da bi izpolnili zahteve Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF) in zahteve EU. Z zanimanjem pričakuje sklepe plenarnega zasedanja FATF, ki bo potekalo od 23. do 28. junija 2024, na katerih bodo ocenjeni ukrepi, ki jih je Monako sprejel, da bi bil njegov okvir za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AML/CFT) trdnjši, posledično pa bo ocenjeno tudi, ali bi bilo treba Monako dodati na seznam jurisdikcij pod povečanim nadzorom, ki ga je pripravila FATF (t. i. „sivi seznam“).
60. Svet ponovno poziva Monako, naj se pridruži Mednarodni organizaciji dela. Poziva ga še, naj ratificira in izvaja Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča ter Sporazum o privilegijih in imunitetah sodišča.

FERSKI OTOKI

47. Svet meni, da so Ferski otoki zaradi svoje strateške lege v severnem Atlantiku pomemben partner EU v zvezi z več politikami EU, tudi politiko EU za Arktiko. Ceni obstoječe sodelovanje s Ferskimi otoki na področjih, kot so trgovina, akvakultura, raziskave in inovacije ter vprašanja Arktike in severnega Atlantika v okviru pristojnosti pogodbenic.
48. Svet pozdravlja podpis memoranduma o soglasju o okrepljenem sodelovanju med Evropsko unijo in vlado Ferskih otokov 14. marca 2024. Opozarja na ključne prednostne naloge, navedene v tem memorandumu o soglasju, zlasti osredotočenost na zeleni in digitalni prehod, podnebne spremembe in sodelovanje na področju znanosti. Poleg tega ugotavlja, da je poudarjen pomen uravnoteženih trgovinskih odnosov in trajnostnega upravljanja ribištva.

49. Svet poudarja, da je zaskrbljen zaradi tveganja, ki ga za trajnostnost pomembnih staležev rib, kot sta skuša in atlantsko-skandinavski sled, prinaša določitev visokih in pretiranih enostranskih kvot, ter obžaluje pomanjkanje konstruktivnega sodelovanja z EU pri pogajanjih obalnih držav o teh staležih. Ferske otoke poziva, naj okrepijo sodelovanje z EU prek okvira obalnih držav, da bi zagotovili pravično delitev, ki bo podpirala trajnostno ohranjanje in upravljanje skupnih staležev v severovzhodnem Atlantiku (skuša, atlantsko-skandinavski sled in sinji mol).
50. Svet pozdravlja dejstvo, da so Ferski otoki obsodili vojno agresijo Rusije v Ukrajini, pa tudi njihovo odločitev, da se pridružijo omejevalnim ukrepom EU. Ferske otoke spodbuja, naj si prizadevajo za nadaljnje izvajanje omejevalnih ukrepov, da bi zagotovili nadaljnjo usklajenost.
-